

دانشگاه الزهرا

دانشکده علوم اجتماعی و اقتصادی

پایان نامه جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد رشته توسعه اقتصادی و برنامه ریزی

عنوان:

اثر آموزش بر توزیع درآمد در ایران

استاد راهنما: سرکار خانم دکتر زهرا افشاری

استاد مشاور: سرکار خانم دکتر منیژه نخعی

دانشجو: میترا تبریزیان

خرداد ماه ۱۳۷۹

چکیده:

در این پژوهش، اثر گسترش آموزش بر بهبود نابرابری درآمدی در ایران مورد بررسی قرار می گیرد. روش اقتصادسنجی مناسب به منظور بررسی اثر آموزش بر توزیع درآمد به کارگرفته شده است. در این پایان نامه، همچنین فرضیه کوزنتس با وارد کردن متغیرهای آموزشی مورد آزمون مجدد قرار گرفته است. در برآورد مدلها از روش رگرسیونی حداقل مربعات معمولی به صورت خطی، لگاریتمی -خطی و لگاریتمی استفاده شده است. این برآوردها در دو سطح آموزش ابتدایی (ابتدایی و راهنمایی) و متوسطه در ایران انجام می پذیرد و به منظور برآورد مدلهای مذکور از سه شاخص اندازه گیری توزیع درآمد (ضریب جینی، سهم ۲۰٪ بالای درآمدی و سهم ۴۰٪ فقیر) استفاده می گردد.

نتایج حاصل از مطالعات الگوهای اقتصادسنجی در دو بخش آموزش ابتدایی و متوسطه نشان می دهند که آموزش بر بهبود توزیع درآمد اثر معنی داری دارد. آموزش ابتدایی بیش از

آموزش متوسطه موجبات بهبود توزیع درآمد را فراهم کرده است و همچنین اثر آموزش بخصوص آموزش ابتدایی بر بهبود وضعیت ۴۰٪ فقیر بیشتر موثر بوده است. این نتایج به نقش پر اهمیت سرمایه گذاری در آموزش به عنوان ابزاری جهت کاهش نابرابری در توزیع درآمد اشاره دارد. از این رو سرمایه گذاری در آموزش عمومی، بخصوص آموزش ابتدایی، باید در اولویت سرمایه گذاریهای جامعه قرار گیرد.

فهرست مطالب

فصل اول - کلیات

۱-۱- مفهوم توسعه

۱-۲- مفهوم عدالت

۱-۳- چرا آموزش؟

۱-۴- شرح کار

فصل دوم - آموزش، نابرابری و فقر در ایران و سایر کشور های در حال توسعه

۲-۱- آموزش و توسعه

۲-۲- نابرابری در دستیابی به فرصتهای آموزشی

۲-۳- نظام های نابرابر آموزش

۲-۳-۱- روشهای اصلاح نابرابری آموزشی در کشور های در حال توسعه

۲-۴- نقش آموزش در برنامه های توسعه در ایران

۲-۴-۱- مروری بر عملکرد آموزش طی برنامه های اول و دوم توسعه

۲-۴-۲- روند توزیع درآمد طی برنامه های اول و دوم توسعه

۲-۴-۳- مروری بر برنامه سوم توسعه (۱۳۸۳-۱۳۷۹)

فصل سوم - مروری بر ادبیات گذشته

۱-۳- تحقیقات انجام شده در ایران

الف- رابطه رشد اقتصادی و توزیع درآمد

ب- عوامل کلان اقتصادی موثر بر توزیع درآمد در ایران

ج- فقر و سیاستهای کلان اقتصادی (۱۳۷۵-۱۳۶۷)

۲-۳- تحقیقات انجام شده در خارج

الف- آموزش همگانی و توزیع درآمد: یک سنجش کمی پویا از اصلاحات امور مالی آموزش

ب- خارج نگه داشتن مردم از سیستم: توزیع درآمد، منطقه بندی و کیفیت آموزش عمومی

ج- اثر توسعه آموزشی و نابرابری آموزشی بر توزیع درآمد

فصل چهارم - ارائه مدل مناسب اثر آموزش بر توزیع درآمد در ایران

۱-۴- مقدمه

۲-۴- روشهای اندازه گیری توزیع درآمد

۳-۴- رابطه بین عوامل کلان اقتصادی و توزیع درآمد

۱-۳-۴- رابطه بین رشد اقتصادی و توزیع درآمد

۲-۳-۴- نقش دولت در توزیع درآمد

۳-۳-۴- نقش آموزش در توزیع درآمد

۴-۴- مدل مناسب اثر آموزش بر توزیع درآمد در ایران

۵-۴- آزمون فرضیه کوزنتس در ایران

۱-۵-۴- نتایج برآورد فرضیه کوزنتس در ایران

الف- نتایج تخمین فرضیه کوزنتس در ایران با تاکید بر متغیرهای درآمدی

ب- نتایج تخمین آزمون مجدد فرضیه کوزنتس با تاکید بر متغیرهای آموزشی

۶-۴- اثر خالص آموزش عمومی بر توزیع درآمد در ایران

۱-۶-۴ نتایج برآورد مدل اثر آموزش عمومی با نابرابری درآمدی در ایران

۷-۴-نتیجه گیری و پیشنهادات

فهرست منابع

ضمیمه

چکیده (انگلیسی)